

STOCKHOLMS STADSFULLMÄKTIGE

MOTIONER

1930

STOCKHOLMS STADSBIBLIOTEK

NR 39

12 DEC. 1930

ODENGATAN 45

Motion

av herr Märten Granqvist angående lönetillägg eller gratifikationer till familjeförsörjare i stadens tjänst.

Då de stadsanställda tjänstemännens lönefråga för närvarande är föremål för behandling inom vederbörande nämnder och styrelser, får undertecknad härmed framföra följande synpunkter.

Tvenne omständigheter synas mig framtvinga en radikal omläggning av nu gällande löneprinciper. Dessa båda omständigheter äro den i vårt land särskilt i huvudstaden under senare år starkt minskade nativiteten och kvinnornas allt mer och mer pockande krav på »lika lön för lika arbete» utan hänsyn till männens genom försörjningsplikt i regel större ekonomiska bördor.

Vad den förra omständigheten, den minskade nativiteten beträffar, så belyses dess allvarliga karaktär i någon mån i de undersökningar av docent K. A. Edin, till vilka anslag begärdes i en av Herr E. O. Wiklund och undertecknad vid föregående sammanträde den 27 oktober 1930 avgiven motion, till vilken hänvisas. Såsom belysande för förhållandena må här endast anföras, att berörda undersökningar bland annat givit vid handen, att icke mindre än 45 % av de äktenskap, där hustrun har yrkesarbete, äro barnlösa.

Detta torde vara skäl nog för stadsfullmäktige att snarast tillse, att familjeförsörjarna i stadens tjänst i främsta rummet komma i åtnjutande av de löneförbättringar, som kunna befinnas överkomliga med hänsyn till budgetens belastning, på det att hustrurna i större utsträckning än för närvarande är fallet må kunna helt ägna sig åt deras huvuduppgift, hemmet och barnens uppfostran. Det må nämligen ihågkommas, att äktenskap utan barn bör vara en abnormitet och icke en under omständigheternas tvång avsiktligt framskapad, allt vanligare företeelse samt att hustrur, vilka överlämna sina minderåriga barn åt lejd arbetskraft, medan de själva hela dagarna ägna sig åt förvärvsarbete utom hemmet, begå ett brott mot sina barn, som aldrig kan gottgöras. Den alltjämt ökade utsträckning, i vilken detta sker för närvarande, torde i sinom tid komma att bära mycket sorgliga följder. En statistik, som kunde jämföra brottsligheten hos personer, vilka under uppväxtåren kommit i åtnjutande av en moders ständiga andliga

och lekamliga omvårdnad, och personer, vilka varit i avsaknad av dylik vård, skulle säkerligen giva mycket skrämmande resultat.

Den andra omständigheten, nämligen kvinnornas emancipationssträvanden och allt högljuddare krav på att i alla avseenden bliva i ekonomiska avseenden jämnställda med männen hava för visso i större utsträckning än man anar redan varit en starkt bidragande orsak till den minskade nativiteten och torde i framtiden, därest intet åtgöres, komma att få ödesdigra följder för vårt folk.

Kvinnorna hoppas genom sina strävanden nå upp till männens lönenivå på alla områden. Så torde dock icke bliva fallet. De begränsade tillgångar, vilka stå till förfogande för löneändamål, torde i stället framtvunga en sänkning av männens lönenivå, vilket skulle framskapa en ytterligare minskning av äktenskapsfrekvensen och nativiteten, något som utan överdrift måste betecknas såsom samhällsvådligt.

Kvinnornas krav på »lika lön för lika arbete», vilket senast på stora möten i Stockholms konserthus med mycken skärpa och till synes utan förståelse för sociala synpunkter framfördes av kvinnor i ledande ställning, synes mig vara det allvarligaste hot mot vårt folks framtid, då detsamma indirekt riktar sin udd emot samhällets sedan gammalt erkända hörnsten och kraftkälla, familjen.

Kvinnornas krav på »lika lön för lika arbete» synes mig emellertid, om man bortser från dess sociala konsekvenser, berättigat så tillvida, att en man utan försörjningsplikt icke med allmänna medel bör beredas större möjligheter än en kvinna i samma belägenhet, att upprätthålla en icke önskvärd lyxkonsumtion i olika avseenden. Denna omständighet i förning med det faktum att kvinnorna erhållit full politisk och kommunal rösträtt samt äro i betydande majoritet inom valmanskåren, synes mig giva vid handen, att deras yrkanden i längden icke kunna tillbakavisas. Klok förtänksamhet synes mig därför oavvisligen kräva, att man i tid vidtager sådana åtgärder, att familjebildandet och nativiteten i görligaste mån upprätthålles. Då Stockholms stad går i täten beträffande nativitetsminskningen, synes mig dess ledning böra taga initiativet till åtgärder, ägnade att motverka densamma. En första åtgärd härvid synes mig vara, att de personer i det allmänna tjänst, vilka påtagit sig försörjningspliktens tunga ekonomiska börda, av samhället erhålla en häremot i görligaste mån svarande lönekomensation, vilken synes mig böra utgå med viss procent å lönen eller i form av gratifikation eller hyresbidrag.

Dylik förmån bör dock endast lämnas under den uttryckliga förutsättningen, att hustrun lämnar sitt yrkesarbete utom hemmet och ägnar sig åt hemmet och barnens uppfostran. Härigenom skulle man så småningom även vinna rättelse uti det ofta påklagade missförhållandet, att gifta kvinnor i stor utsträckning kvarstå i stadens tjänst och lägga beslag på platser, vilka under nuvarande tryckta tider äro mycket eftersökta av nöd-

ställda, arbetslösa väl meriterade män och kvinnor. Därtill komma de allmänt kända olägenheterna av gifta kvinnors kvarstående i kontorstjänst.

Med stöd av vad ovan anförts får jag härmed hemställa,

att fullmäktige ville uppdraga åt stadskollegiet att föranstalta om en utredning i ovan angiven riktning samt snarast förelägga stadsfullmäktige förslag rörande lönetillägg till familjeförsörjare i stadens tjänst.

Stockholm den 17 november 1930.

Mårten Granqvist